

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยการศึกษาเรื่อง การสร้างสรรค์ละครเพลงเพื่อเยาวชนจากวรรณกรรมเด็กของ ฮันส์ คริสเตียน แอนเดอร์เซน กับหลักพุทธศาสนา เป็นการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ (Creative Research) ที่เน้นกระบวนการสร้างสรรค์ละครเวที ที่มีจุดมุ่งหมายในการกระตุ้นให้วัยรุ่นเกิดทัศนคติต่อปรากฏการณ์ทางสังคมในเรื่องประเด็นปัญหาด้านการศัลยกรรมและคุณค่าของความงามในปัจจุบัน การวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับละครในฐานะสื่อ ละครเพื่อเยาวชน และละครเพลง แนวความคิดสำคัญและคุณค่าของวรรณกรรมของ ฮันส์ คริสเตียน แอนเดอร์เซน แนวความคิดเกี่ยวกับความงามและคุณค่าชีวิตตามหลักพุทธศาสนา แนวความคิดเกี่ยวกับการศัลยกรรมความงามและปัญหาในวัยรุ่น

2. การสร้างสรรค์ละครเพลงสำหรับเยาวชน และจัดแสดงในเวทีของสถานศึกษา หรือ โรงละครทั้งหมด 3 รอบ โดยมีแก่นเรื่องและเค้าโครงเรื่องมาจากวรรณกรรมของฮันส์ คริสเตียน แอนเดอร์เซน มีการเสริมประเด็นปัญหาการศัลยกรรมในวัยรุ่นและหลักทางพุทธศาสนาในละคร ซึ่งผสมผสานการขับร้อง การเต้นรำและมัลติมีเดียประกอบการแสดง เพื่อสร้างการสื่อความหมายควบคู่กับการแสดงของนักแสดงในบทบาทของตัวละครซึ่งมีการปรับเรื่องราวและรูปแบบการนำเสนอให้มีความน่าสนใจต่อกลุ่มผู้ชมที่เป็นวัยรุ่น

3. เปิดให้มีการเสวนาหลังการแสดง จัดให้มีการพูดคุยกับผู้ชมเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นการสื่อสารในละคร โดยจัดให้มีผู้นำการเสวนาที่มีความสามารถในการชักจูง ให้วัยรุ่นกล้าเปิดเผยความคิดเห็น สามารถโน้มน้าวใจให้ผู้ชมเกิดการแลกเปลี่ยนทัศนคติต่อการศัลยกรรม ความงามคุณค่าชีวิต และความคิดเห็นจากการชมละคร

4. สอบถามทัศนคติต่อผลงานสร้างสรรค์ละครเพลงเพื่อเยาวชน ด้วยการออกแบบสอบถามจำนวน 250 ชุด เพื่อประเมินผลการแสดงและทัศนคติต่อคุณค่าชีวิตและความงาม ในประเด็นของการศัลยกรรมและความพึงพอใจต่อตนเองของผู้ชม ทั้งก่อนและหลังชมการแสดง โดยวัดผลผู้ชมทั้งหมดและเจาะจงเฉพาะกลุ่มผู้ชมที่เป็นวัยรุ่น 13-24 ปี (อ้างอิงจากการสำรวจในหัวข้อ “วัยรุ่นกับค่านิยมการทำศัลยกรรมเสริมความงาม” ของเด็กดีโพลจาก

<http://www.dek-d.com/content/lifestyle/1790> ระหว่างวันที่ 27 ตุลาคม-2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลักในช่วงอายุ น้อยกว่า 13ปี-18ปี และกลุ่มเป้าหมายรองในช่วงอายุ 19-21ปี

5. สัมภาษณ์เจาะลึก (In Depth Interview) ผู้เชี่ยวชาญด้านละครเวที ผู้ชม และนักแสดงที่ร่วมแสดงในละครเวที เพื่อทราบทัศนคติและความคิดเห็นต่อประเด็นการสื่อสารในละคร รวมทั้งสิ้นจำนวน 20 คน

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การผลิตละครเวที มีเครื่องมือที่ใช้ศึกษาคือ

1. การบันทึกกระบวนการสร้างสรรค์ละครเพลง โดยการถ่ายภาพและบันทึกภาพเคลื่อนไหวการแสดงในแต่ละรอบ
2. การเสวนาหลังชมการแสดงเพื่อทราบทัศนคติของผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มผู้ชมที่เป็นวัยรุ่นและกลุ่มผู้ชมทั่วไป โดยมีประเด็นคำถามครอบคลุมปัญหานำวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด จัดให้มีผู้นำการเสวนาเพื่อชักจูงให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการแลกเปลี่ยนความคิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ชมสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี
3. แบบสอบถาม ซึ่งจะมีการเก็บข้อมูลด้านทัศนคติก่อนและหลังชมละครเวที โดยมีการเก็บข้อมูลทางประชากรศาสตร์ ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในตนเอง ทัศนคติเกี่ยวกับคุณค่าชีวิตและความงามของผู้ชม และประเมินละครเวทีในภาพรวม องค์ประกอบของละครและประเด็นการสื่อสารในละคร
4. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชมและนักแสดงในละครเวที เพื่อทราบทัศนคติต่อประเด็นและรูปแบบการนำเสนอในละครเวทีเรื่อง "ลูกเปิดชีเห่"

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ค้นคว้าหาวรรณกรรมที่มีโครงเรื่องเหมาะสมกับประเด็นปัญหาที่ต้องการสื่อสารและเป็นเรื่องราวที่รู้จักในวงกว้าง เพื่อนำมาสร้างสรรค์บทละครโดยมีการปรับเปลี่ยน ดัดแปลงและต่อเติมตัวละครและบรรยากาศในเรื่องราวให้มีความเป็นปัจจุบันใกล้เคียงกับสภาพแวดล้อมที่ผู้ชมกลุ่มวัยรุ่นรู้จัก มีประเด็นในการสื่อสารที่มีความเป็นปัจจุบัน สอดแทรกข้อคิดด้วยความบันเทิงในละคร และมีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจชวนติดตาม
2. บันทึกกระบวนการแสดงละครเวทีด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ กล้องวิดีโอ กล้องถ่ายรูป เครื่องบันทึกเสียง
3. เก็บข้อมูลด้านทัศนคติความเห็นของผู้ชม ด้วยแบบสอบถาม 250 ชุด
4. สัมภาษณ์เจาะลึก (In Depth Interview) ผู้เชี่ยวชาญด้านละครเวที ผู้ชม และ นักแสดงที่ร่วมแสดงในละครเวทีรวมทั้งสิ้น 20 คน

3.3 วิธีการศึกษา และการนำเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากการสังเกตการณ์ การบันทึกภาพในการแสดง ข้อมูลจากแบบสอบถามและการถอดเทปจากการสัมภาษณ์ และการเสวนาผู้เชี่ยวชาญและผู้ชม เพื่อนำมาวิเคราะห์ประเด็นการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ในด้านกระบวนการออกแบบสร้างสรรค์ละครเพลงเพื่อเยาวชน ใช้วิธีการนำเสนอด้วยการพรรณนาเชิงคุณภาพ โดยนำองค์ความรู้ที่ผู้วิจัยได้จากการสร้างสรรค์ละครเวทีตั้งแต่กระบวนการ pre-production ซึ่งผู้วิจัยได้ทำหน้าที่เป็นทั้ง ผู้เขียนบท ผู้กำกับการแสดงและออกแบบลีลา ฝ่ายออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายนักแสดง ไปจนถึงการมีส่วนร่วมในการออกแบบเสียงและประพันธ์เพลงที่ใช้ในการแสดงละครเวทีเรื่องนี้

2. ศึกษาข้อมูลด้านทัศนคติโดยประมวลผลจากแบบสอบถาม 250 ชุด นำมาหาค่าเชิงสถิติด้วยระบบ SPSS นำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมคำบรรยาย โดยมีเกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ยองค์ประกอบในการแสดงดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ดีที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ดี

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ควรปรับปรุง

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง

3. ศึกษาข้อมูลเชิงลึกด้วยการถอดเทปจากการเสวนาและจากบทสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้เชี่ยวชาญด้านละครเวที ผู้ชม และ นักแสดงที่ร่วมแสดงในละครเวที นำเสนอด้วยการพรรณนาเชิงคุณภาพ

3.4 ขอบเขตการวิจัย

การดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานละครเพลงเรื่อง “ลูกเปิดซีเห่” มีรายละเอียด ดังนี้

- เดือนตุลาคม-พฤศจิกายน เขียนและปรับปรุงบทละครเพลงเรื่อง “ลูกเปิดซีเห่” ประพันธ์เพลงร่วมกับนักแสดงผู้ขับร้องบทเพลง
- เดือนธันวาคม-มกราคม ฝึกซ้อมการแสดง การร้องเพลง ออกแบบท่าเต้นรำในการแสดง จัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์ฉาก เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ควบคู่ไปกับการประชาสัมพันธ์ละครเวทีให้แก่กลุ่มเป้าหมาย

- เดือนกุมภาพันธ์ ทำการแสดงละครเพลงเรื่องลูกเปิดซี่ไห่และรวบรวมข้อมูลจากการเสวนา แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก
- เดือนมีนาคม-เมษายน เรียบเรียงข้อมูลและประมวลผลข้อมูลสรุปผลการวิจัย